

Menighedens lysestage

3. søndag i fasten 2006

For lidt siden hørte vi et afsnit af det sidste skrift i bibelen, som bærer titlen „Johannes’ Åbenbaring“. Forfatteren til dette skrift, seeren Johannes, sidder på øen Patmos i det græske øhav. Og der får han et syn. Syv stjerner ser han og syv guldlysestage.

De syv lysestage er syv menigheder, og de syv stjerner er de syv menigheders engle. Seeren Johannes får nu at vide, hvad han skal skrive til de syv menigheder. Det afsnit, vi har hørt i dag, er det brev, Johannes sender til menigheden i Efesos. Efesos ligger i den vestlige ende af Tyrkiet ude ved havet.

„Jeg kender dine gerninger og din møje og udholdenhed og véd, at du ikke kan døje de onde, og at du har prøvet dem, der påstår at være apostle, men ikke er det, og har fundet, at de lyver“. Sådan begynder Johannes’ budskab til Efesos. Og det er anerkendende ord. Der er noget at rose menigheden i Efesos for.

Men så fortsætter Johannes, og vi skal hele tiden have for øje, at Johannes blot skriver det, han har i sit syn har fået besked på at skrive – det er i virkeligheden Guds ord, Johannes er pennefører for – „Jeg har det imod dig, at du har svigtet din første kærlighed. Husk derfor på, hvorfra du er faldet, og omvend dig, og gør de gerninger, du først gjorde, ellers kommer jeg over dig og flytter din lysestage fra dens plads, hvis du ikke omvender dig.“

Jeg synes, det er et stærkt billede, dette med at „jeg kommer og flytter din lysestage, hvis du ikke omvender dig“. Men hvem er de ord i virkeligheden rettet til? Ja, som ordene står i Johannes Åbenbaring, er de rettet til menigheden i Efesos. Men intet forhindrer os i at tage ordene til os, som var de rettet til os. Det danske folk har jo været kristent i 1000 år, og just dette forhold betyder måske, at vi betragter det med kristendommen som en selvfølge. Det nationale og det kristne går op i en højere enhed. Ikke for ingenting er det jo korsets tegn, der figurerer på Dannebrog.

Men vi lader Johannes’ Åbenbaring hvile og går til evangelieteksten, som er taget fra Johannesevangeliet. Det er nok ikke den samme Johannes, der er forfatter til Johannes’ Åbenbaring og Johannes-evangeliet. Men de to skrifter har lidenskabeligheden til fælles. Også

Johannesevangeliet er båret af lidenskab. Lidenskab for sandheden mod løgnen. Lidenskab for det gode mod det onde. Lidenskab for lyset mod mørket.

Men Johannesevangeliet er vanskeligt at læse, fordi det hele tiden er Jesus selv, der fører ordet. Og tilmed hele tiden taler om sig selv: „Jeg siger jer sandheden, men I tror mig ikke, for I har Djævelen til Fader, og Djævelen har været løgner fra første færd.“

Det er lidt anstrengende for os at overhøre Jesu skænderi med jøderne. Det er næsten, som når børn skændes, og den ene siger: „Du er dum i nakken“, og den anden svarer igen: „Det kan du selv være“. Der er overhovedet ikke nogen ansats til samtale mellem parterne. Jesus møder jøderne med den fordom, at de har Djævelen til fader og derfor er hildet i løgn. Omvendt bliver jøderne bekræftet i den fordom, at Jesus er besat af en dæmon. Han er, som de siger, en „samari-taner“. og det er bestemt ment som et skældsord.

Jeg synes, det er en træls tekst, og jeg har svært ved at se visdommen i, at denne tekst er valgt til prædiketekst. Det er helt i orden, at der i dag på 3. søndag i fasten skal tales om striden mellem Gud og Djævelen, men jeg synes, man kunne have fundet en bedre tekst. For at sige det rent ud: jeg tror ikke, Jesus har opført sig sådan, som vi får indtryk af i dette stykke fra Johannesevangeliet.

Men forfatteren til Johannesevangeliet har tumlet med spørgsmålet, hvordan det kunne være, at Jesus blev forkastet af sine egne. Og han er nået frem til, at de forkastede Jesus, fordi de simpelthen ikke ville tro på, at han var fra Gud og talte med guddommelig fuldmagt. De havde på forhånd lukket af for den mulighed, at Jesus kunne være andet og mere end et menneske som andre mennesker.

Jeg synes, evangelisten har gjort sig opgaven for let, når han skulle forklare, hvorfor Jesus blev forkastet af sine egne. Det er for letkøbt at forklare sagen med, at Jesu modstandere var Satans yngel og derfor af den grund nærmest forudbestemt til at være fjender af Jesus. Jeg tror ikke på, at Jesus selv har gjort sig opgaven så let, som Johannes vil have os til at tro. Det ligner ikke Jesus, som vi ellers møder ham i evangelierne.

Men tilbage bliver det problem, som vi nok kender til, at der er tider, hvor sandheden kommer til kort. Der er tider, hvor mennesker ikke vil se sandheden i øjnene, men hellere gemme sig bag fordomme. Der er

tider, hvor hele nationer lader sig bedrage og vildføre, fordi man ikke vil se sandheden i øjnene. Behøver jeg nævne eksempler?

I Sydafrika lod man sig en tid lang vildføre af apartheidfilosofiens løgnetale om, af den hvide mand fra Skaberens hånd var udset til at herske over den sorte mand. Nu er apartheidfilosofiens dage forbi. Løgnens dæmoni er blevet brudt. Men der er stadig stor afstand mellem hvid og sort i Sydafrika. Afstanden bliver blot ikke længere retfærdiggjort religiøst, men den bliver taget til efterretning som en beklagelig følge af fortidens synder.

I det tidligere Jugoslavien lod befolkningen sig længe nok vildføre af nationalistiske profeter. De forskellige befolkningsgrupper sværtede hinanden til i gensidig propaganda, så at befolkningsgrupperne var ude af stand til at udvise den gensidige tillid, uden hvilken et samfund ikke kan bestå. Krigen brød ud og rasede, så der vel går generationer, inden det had, som krigen har avlet, er overvundet.

Alt sammen, fordi parterne dæmoniserede hinanden. Man beskyldte hinanden for at være Satans yngel. Og Satans yngel kan man jo ikke forhandle med. Satans yngel skal bekæmpes med våbenmagt.

Men tilbage til teksten. Jeg kan ikke se, vi kan bruge teksten til ret meget. Der er sådan set mere kød på teksten fra Johannes' Åbenbaring, hvor Johannes bebrejder læserne, at de har svigtet deres første kærlighed.

Her er noget, der måske kan udfordre os. Vi er et gammel kristent land. Vi har taget kristendommen til os. I kærlighed. Bevares, i første omgang var det måske nok så meget i kraft af et kongeligt magtbud, at vi antog kristendommen her i landet. Men kristendommen slog rod. Der blev bygget kirke ved kirke, og kristendommen kom efterhånden til at gennemsyre samfundet. Det er ikke forkert at sige, at vore forfædre har taget kristendommen til sig i kærlighed.

Men hvor er kærligheden til kristendommen henne idag? Hvor er lidenskaben for at synge salmer? Hvor er lidenskaben for at få de bibelske fortællinger fortalt? Kirken ligger der, hvor den altid har ligget, og der ringes stadig til gudstjeneste, hvad enten der kommer mange eller få for at synge Gud en sang for den lyse dag. Men hvis lidenskaben forsvinder, hvad bliver der så tilbage af kirken?

Jeg hører ordene fra Johannes' Åbenbaring som ord, der har bud til os: „Jeg har det imod dig, at du har svigtet din første kærlighed. Husk

derfor på, hvorfra du er faldet, og omvend dig, og gør de gerninger, du først gjorde, ellers kommer jeg over dig og flytter din lysestage fra dens plads, hvis du ikke omvender dig.“

I de senere år har vi fået en del muslimske medborgere. Nogle mener, at vores kristne identitet bliver rendt over ende af muslimerne. Det tror jeg ikke på. Jeg tror – og jeg mener, jeg har bibelen med i det stykke – at den største trussel mod vores kristne identitet ikke kommer fra de andre, men fra os selv. Den største fare for vores kristne identitet er den, at vi svigter vores første kærlighed. At vi er uden lidenskab i vores religion. Tager religionen forfængeligt og tror, at det at være kristen er det samme som det at være dansk.

Amen.